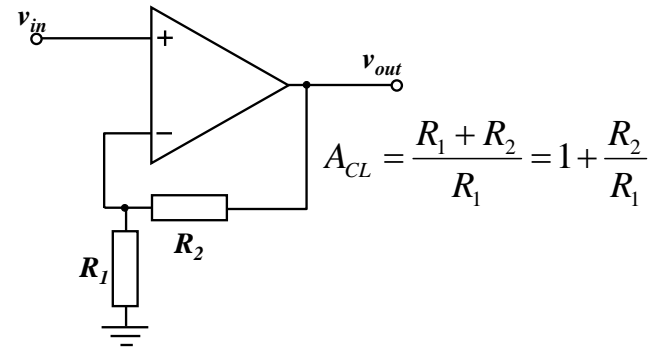

Kopplingar med Operationsförstärkaren

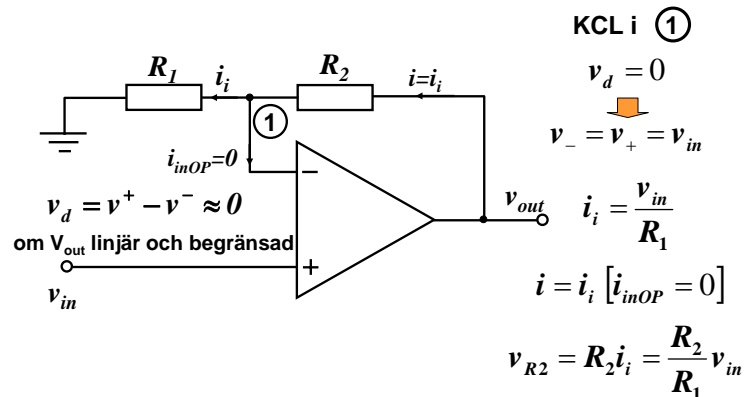
- Icke-inverterande spänningsförstärkare
- Följare (Buffert)
- Transimpedans
- Inverterande spänningsförstärkare
- Transkonduktans
- Strömförstärkare

Spänningsförstärkare med OP

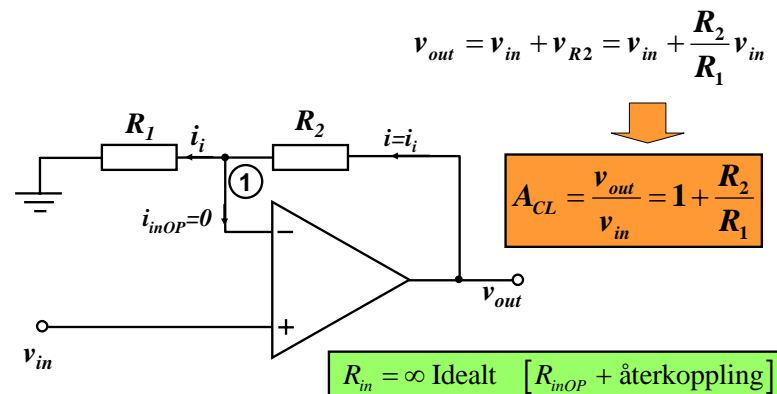
Nodanalys av Spänningsförstärkare

Icke-inverterande OP:koppling

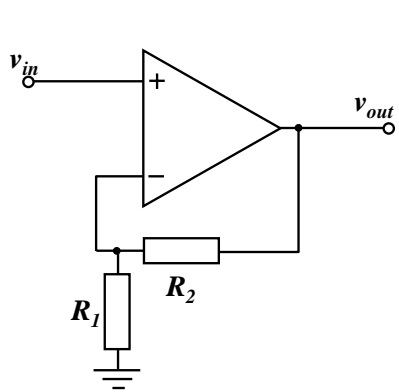

Spänningsförstärkare med OP

Icke-inverterande OP:koppling

Spänningsförstärkare med OP

$$A_{CL} = 1 + \frac{R_2}{R_1}$$

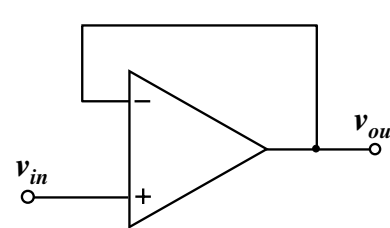
Icke-inverterande
OP:koppling

$$i_{inOP} = 0$$

Obelastad
spänningsdelning

Följare - Buffert

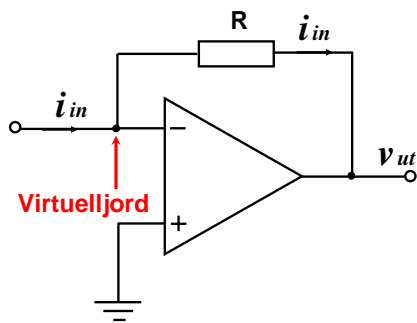
$$A_{CL} = \frac{v_{out}}{v_{in}} = 1 + \frac{R_2}{R_1}$$

$$R_1 = \infty$$

$$R_2 = 0$$

$$\Rightarrow A_{CL} = 1 + \frac{0}{\infty} = 1$$

Ström till Spänning: Transimpedans

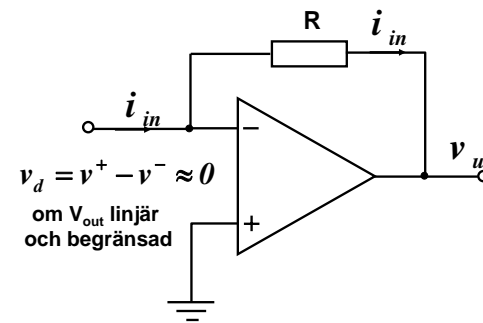
Transimpedans

$$\frac{v_{ut}}{i_{in}} = -R$$

Strömingång

$$R_{in} = 0 \text{ (Idealt)}$$

Nodanalys: Transimpedans med OP

$v_d = v^+ - v^- \approx 0$
om v_{out} linjär
och begränsad

Ingen ström
in i OPN!

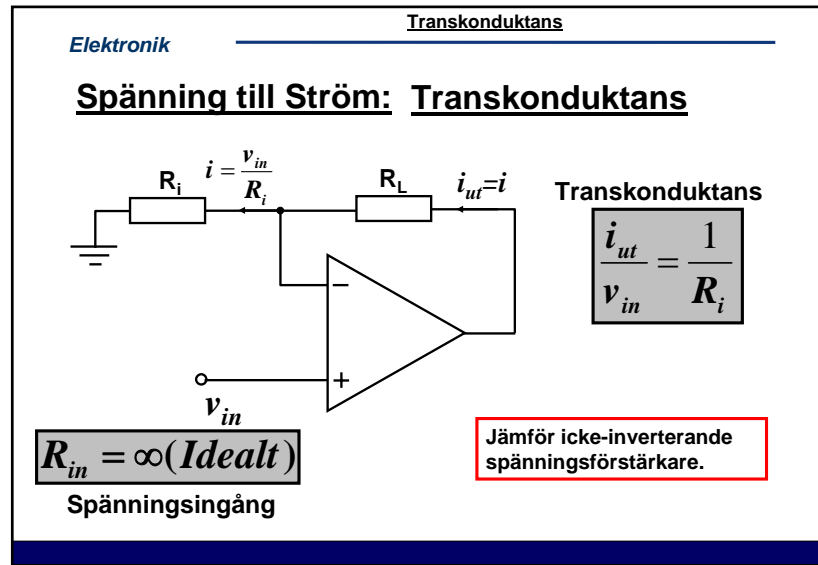
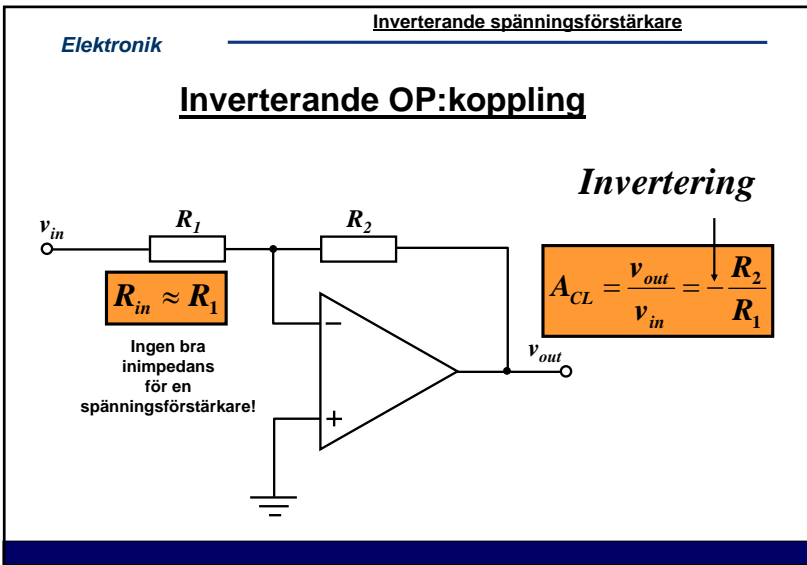
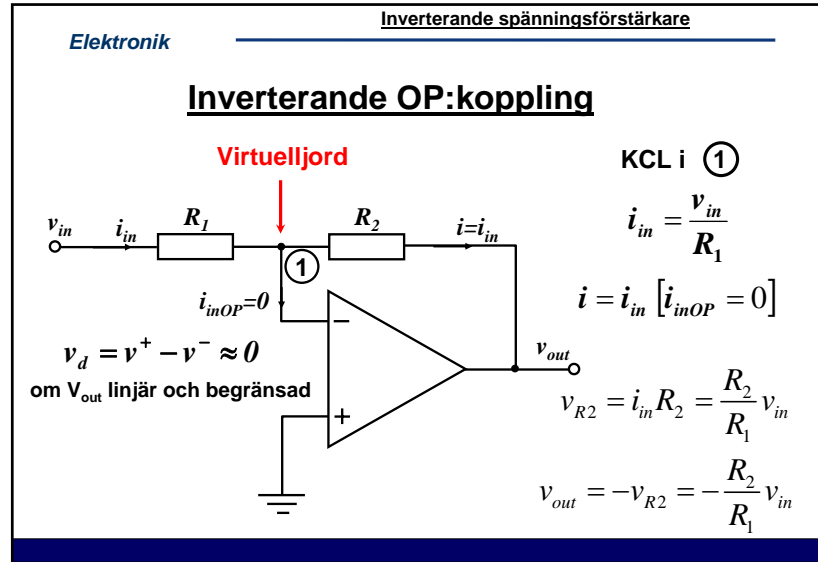
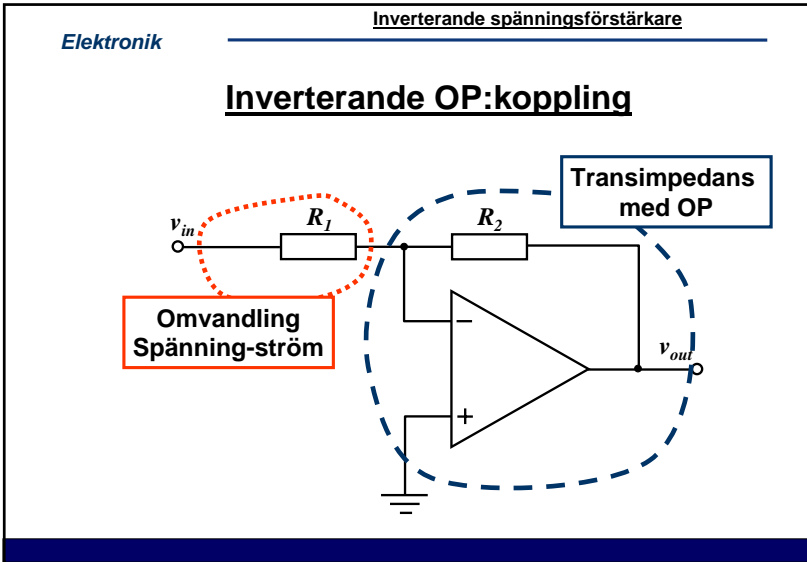

$$v_{ut} = -R i_{in}$$

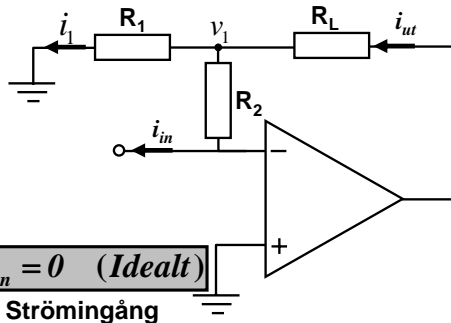

Transimpedans

$$\frac{v_{ut}}{i_{in}} = -R$$

Strömförstärkare

$R_{in} = 0$ (Idealt)
Strömingång

$$v_1 = i_{in} R_2$$

$$\downarrow$$

$$i_1 = \frac{v_1}{R_1} = i_{in} \frac{R_2}{R_1}$$

$$\downarrow$$

$$i_{ut} = i_{in} + i_1$$

$$\downarrow$$

$$i_{ut} = i_{in} + i_{in} \frac{R_2}{R_1}$$

$$\downarrow$$

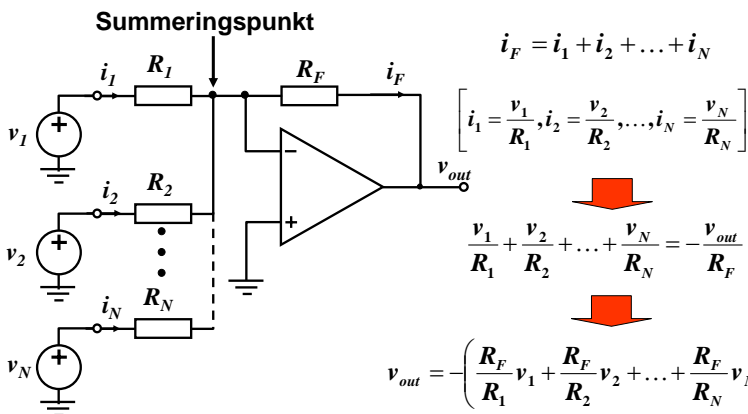
$$\frac{i_{ut}}{i_{in}} = 1 + \frac{R_2}{R_1}$$

Fler OP-kopplingar

- Summerande förstärkare
- Differentialförstärkare
- Instrumentförstärkare

Summerande OP:koppling

Summeringspunkt

$$i_F = i_1 + i_2 + \dots + i_N$$

$$\left[i_1 = \frac{v_1}{R_1}, i_2 = \frac{v_2}{R_2}, \dots, i_N = \frac{v_N}{R_N} \right]$$

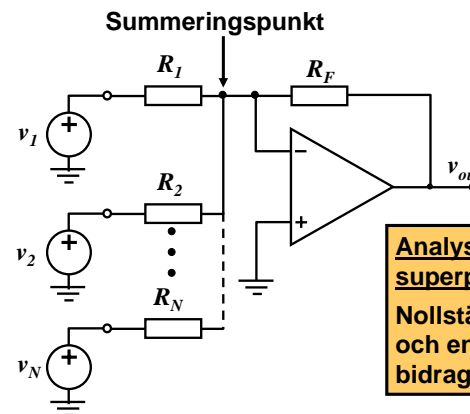
$$\downarrow$$

$$\frac{v_1}{R_1} + \frac{v_2}{R_2} + \dots + \frac{v_N}{R_N} = -\frac{v_{out}}{R_F}$$

$$\downarrow$$

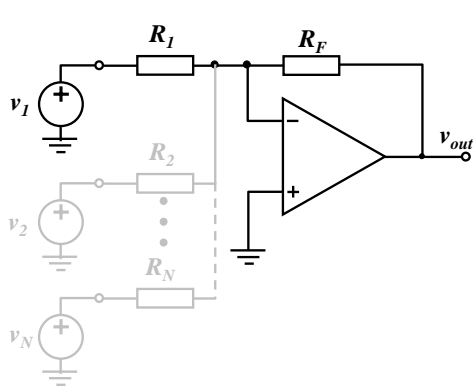
$$v_{out} = -\left(\frac{R_F}{R_1} v_1 + \frac{R_F}{R_2} v_2 + \dots + \frac{R_F}{R_N} v_N \right)$$

Summerande OP:koppling, Superposition (1)

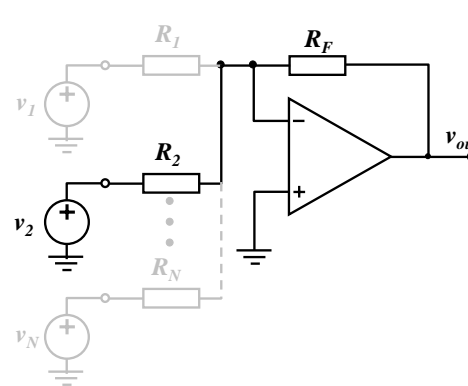
Analysera genom att använda superposition:
Nollställ oberoende källor var och en för sig och summera bidragen.

Summerande OP:koppling, Superposition (2)

Bidrag v_1 : $-\frac{R_F}{R_1}$

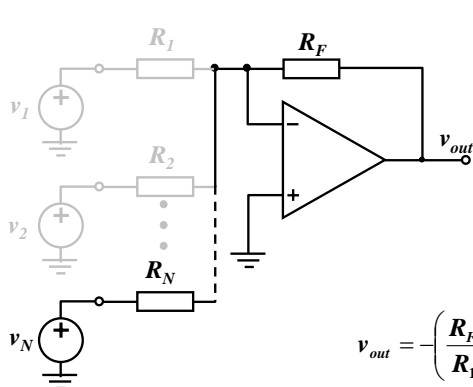
Summerande OP:koppling, Superposition (3)

Bidrag v_1 : $-\frac{R_F}{R_1}$

Bidrag v_2 : $-\frac{R_F}{R_2}$

Summerande OP:koppling, Superposition (4)

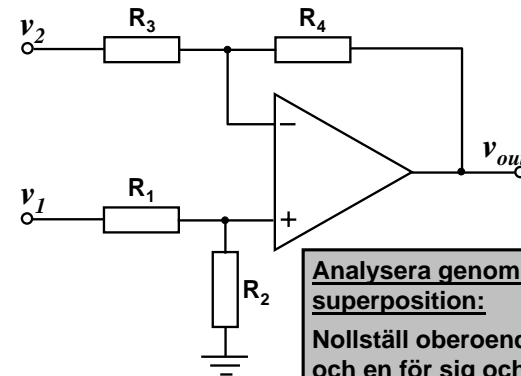
Bidrag v_1 : $-\frac{R_F}{R_1}$

Bidrag v_2 : $-\frac{R_F}{R_2}$

Bidrag v_N : $-\frac{R_F}{R_N}$

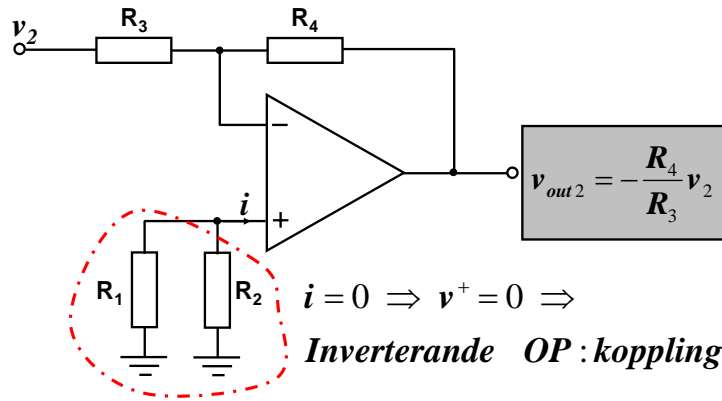
$$v_{out} = -\left(\frac{R_F}{R_1}v_1 + \frac{R_F}{R_2}v_2 + \dots + \frac{R_F}{R_N}v_N\right)$$

Differentialförstärkare

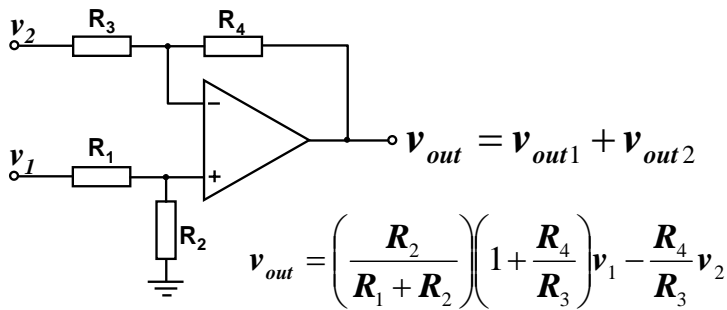
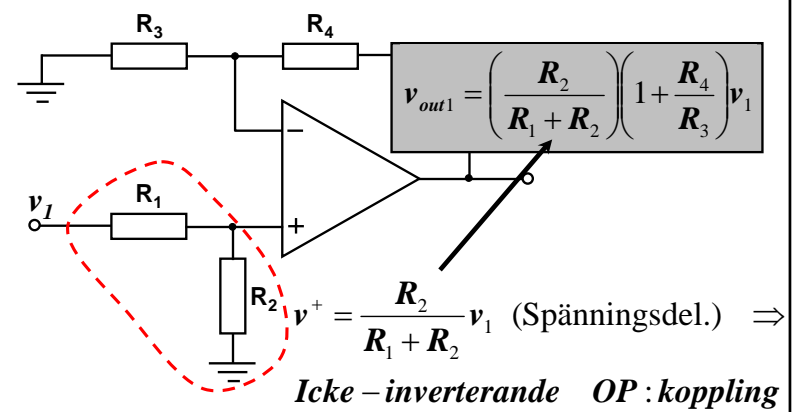

Analysera genom att använda superposition:
Nollställ oberoende källor var och en för sig och summera bidragen.

Nollställ v_1

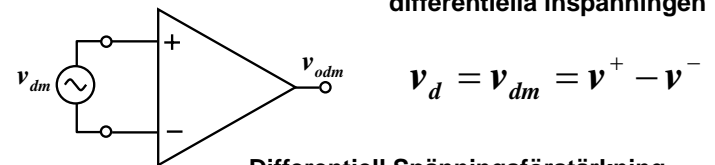
Nollställ v_2

om $R_1 = R_3$ och $R_2 = R_4 \Rightarrow v_{out} = \frac{R_2}{R_1} (v_1 - v_2)$

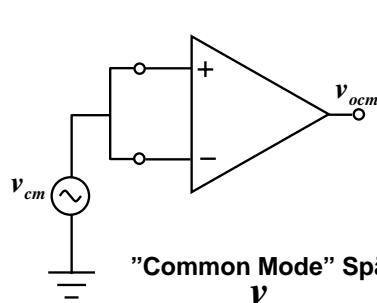
A_{dm} - Differential Mode

OPn förstärker skillnaden i spänning mellan ingångarna, differentiella inspänningen

$A_{dm} = \frac{v_{odm}}{v_{dm}}$, **Idealt** : $A_{dm} = \infty$

A_{cm} – Common Mode

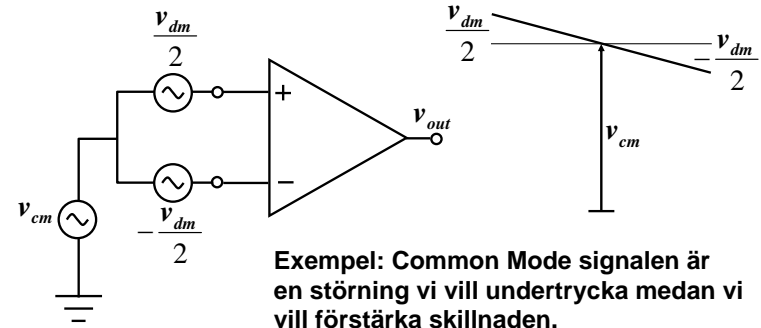
En spänning som läggs på bägge ingångarna, common mode, skall undertryckas

$$v_{cm} = \frac{v^+ + v^-}{2}$$

"Common Mode" Spänningsförstärkning

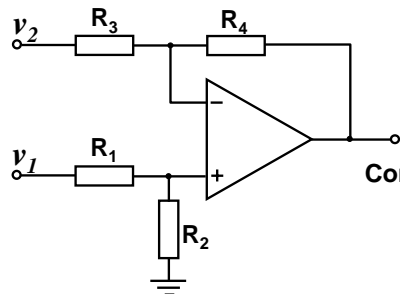
$$A_{cm} = \frac{v_{ocrm}}{v_{cm}}, \text{ Idealt : } A_{cm} = 0$$

$A_{dm} - A_{cm}$

Exempel: Common Mode signalen är en störning vi vill undertrycka medan vi vill förstärka skillnaden.

CMRR

Om OPn ideal och perfekt anpassning mellan R

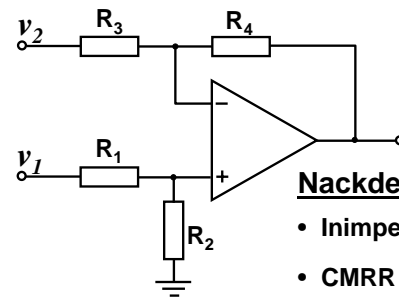
$$A_{cm} = 0$$

Definition
Common Mode Rejection Ratio

$$CMRR = \frac{A_{dm}}{A_{cm}}$$

$$\text{Idealt : } CMRR = \infty$$

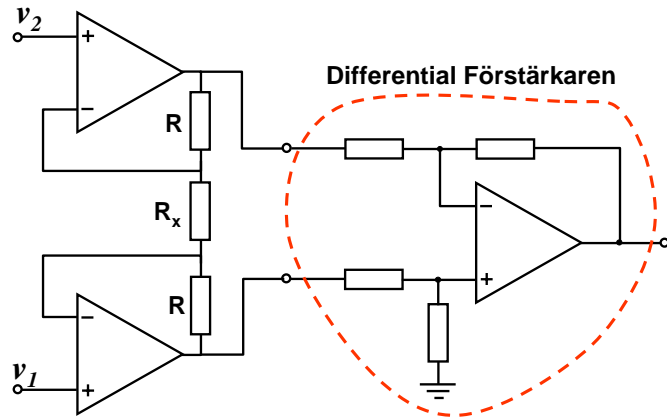
Differentialförstärkare

Nackdelar

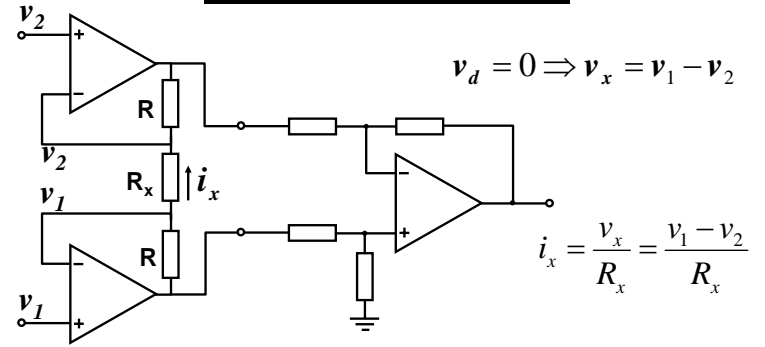
- Inimpedansen begränsad och olika
- CMRR beror på matchning av fyra externa värden
- Två motstånd måste ändras för att ställa förstärkningen

Instrumentförstärkaren

Differential Förstärkaren

Instrumentförstärkaren

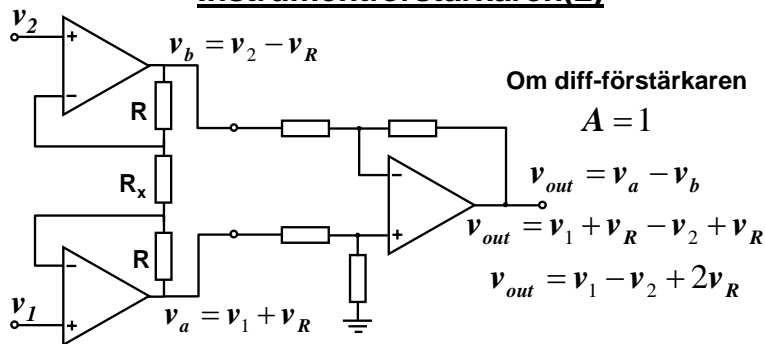

$$v_d = 0 \Rightarrow v_x = v_1 - v_2$$

$$i_x = \frac{v_x}{R_x} = \frac{v_1 - v_2}{R_x}$$

Ingen ström in i OPförstärk. $\Rightarrow v_R = Ri_x = \frac{R}{R_x}(v_1 - v_2)$

Instrumentförstärkaren(2)

Om diff-förstärkaren

$$A = 1$$

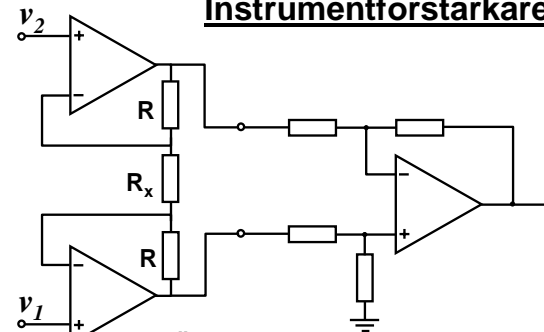
$$v_{out} = v_a - v_b$$

$$v_{out} = v_1 + v_R - v_2 + v_R$$

$$v_{out} = v_1 - v_2 + 2v_R$$

$$v_R = Ri_x = \frac{R}{R_x}(v_1 - v_2) \Rightarrow v_{out} = \left(1 + 2\frac{R}{R_x}\right)(v_1 - v_2)$$

Instrumentförstärkaren(3)

Fördelar

- Ingångar in på OP med hög inimpedans
- Common Mode förstärkning tages bort i steg 1
- Förstärkningen beror på ett $R=R_x$